

Nr 254.

Av herr **Hedin m. fl.**, *angående meddelande vid vissa läroanstalter av undervisning om den nationalekonomiska betydelsen av gynnandet av inhemskt arbete och inhemska varor.*

Riksdagen har sedan länge beaktat vikten av att svenska varor givas ett visst företräde vid upphandlingar och entreprenader för statens räkning, och Kungl. Maj:t har i dylikt syfte utfärdat särskild förordning. Vid förberedandet av denna förordning framhöllo de sakkunniga i sin motivering de indirekta fördelarna för staten genom upphandling av svensk vara. Sålunda uppstode ökade möjligheter för sysselsättning av svensk arbetskraft och bättre förräntning av svenskt kapital och såsom följd därav stegrad skatteförmåga till fördel för det allmänna. De senaste årens bittra erfarenheter beträffande arbetslöshet och förluster för näringslivet hava än ytterligare starkt framhävt betydelsen av vad de sakkunniga sålunda anfört liksom det nära sambandet mellan tillgången av arbete och konjunkturer för näringslivet.

Det måste sålunda anses ostridigt, att en ökad användning av svenska varor är till fördel såväl för näringslivet och däruti sysselsatta personer som för det allmänna. Jämte andra fördelar bör härvid beaktas, att den ökade skatteförmågan är av stor betydelse på grund av statens stegrade anspråk i sådant avseende. Den genom kristidens erfarenheter i vidare kretsar ökade insikten rörande ovanberörda spörsmål har föranlett påbörjandet av en rätt så omfattande enskild propaganda för användning av svenska varor.

I fråga om enskild förbrukning kan visserligen icke — annat än möjligen undantagsvis — räknas med företräde för svensk vara vid högre pris, men om svensk vara i allmänhet komme till användning, då pris och kvalitet äro jämgoda med vad utlandet erbjuder, vore redan härigenom mycket vunnet. Ökad omsättning och större tillverkning av svenska varor skulle även i många fall medföra lägre tillverkningskostnader, vilket ur nationalekonomisk synpunkt bör vara i hög grad eftersträfvansvärt.

Det bör uppenbarligen av många skäl ligga i statens välförstådda intresse att stödja sådan upplysningsverksamhet, som ovan nämnts, och synes det härvid vara av synnerlig vikt, att det uppväxande släktet under skoltiden bringas förståelse och intresse för hithörande spörsmål, vilket visserligen redan för närvarande i någon mån torde ske vid en del läroanstalter. Ökad uppmärksamhet åt dessa frågor skulle emellertid, enligt vad undertecknade in-

hämtat, kunna mera systematiskt beredas inom ramen av gällande undervisningsplaner vid läroverk och folkskolor, utan att lärare eller elever härvid behövde betungas eller andra läroämnen åsidosättas. Därest för undervisningen i hithörande ämnen (närmast nationalekonomi och medborgarkunskap) använda läroböcker möjligen i något fall skulle behöva kompletteras, kunde detta måhända till en början genomföras genom kortare särtryck, vid vars anskaffande vederbörande organisationer för näringslivet, såsom för lantbruk, industri och hantverk, säkerligen vore beredda medverka.

Några särskilda kostnader för genomförandet av här antydd upplysningsverksamhet skulle sålunda icke behövas. I vissa fall kunde, där så finnes lämpligt, för frågan intresserade tillfälligtvis medverka genom föredrag. Att en motsvarande upplysningsverksamhet även borde införas vid andra läroanstalter och överhuvudtaget inom alla områden, där det avsedda ändamålet kan på lämpligt sätt främjas, är tydligt. Exempelvis må i sådant avseende nämnas lärlings- och yrkesskolor. Önskligt vore även, att betydelsen av här berörda fråga mera än hittills beaktades vid utbildandet av lärare, såsom vid folkskoleseminarierna m. m. Slutligen må omnämnas, att upplysningsverksamhet rörande här berörda spörsmål förekommer utomlands, exempelvis i Danmark och Norge.

Under hänvisning till här ovan berörda synpunkter tillåta sig undertecknade härmed vördsamt föreslå,

att riksdagen ville besluta att hos Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t täcktes vidtaga åtgärder för utfärdandet av sådana anvisningar för undervisningen vid av staten helt eller delvis bekostade läroanstalter, såsom de allmänna läroverken, folkskolornas överbyggnader särskilt fortsättningsskolorna, lärlings- och yrkesskolor m. fl., att ökad insikt vinnes om den nationalekonomiska betydelsen av gynnandet av inhemskt arbete och inhemska varor.

Stockholm den 22 januari 1925.

<i>John Hedin.</i>	<i>Bj. Holmgren.</i>	<i>David Norman.</i>
<i>Emil Bengtsson.</i>	<i>Karl Magnusson</i> i Skövde.	<i>E. O. Magnusson.</i>
<i>Carl Arv. Anderson.</i>	<i>Nils Holmström.</i>	<i>Edvard Lithander.</i>
<i>Erik Nylander.</i>	<i>G. A. Björkman.</i>	<i>Per Pehrsson.</i>